

Dosarul nr. 2ra-1293//20

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Cantemir (jud: T. Berdilă)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud: G. Vavrin, S. Pilipenco, I. Dănăilă)

Î N C H E I E R E

18 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Inglis Iulia, reprezentată de avocatul Oleg Muntean,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Artîc Simion și Artîc Maria împotriva Polinei Donciuc și Tiron Dumitru cu privire la rezoluțiunea contractelor de donație și a contractului de vânzare-cumpărare,

împotriva deciziei din 10 martie 2020 a Curții de Apel Cahul, prin care au fost respinse apelurile declarate de Donciuc Polina și avocatul Svetlana Cotea în interesele Polinei Donciuc, de avocatul Pascal Iuliana în interesele lui Simion Artîc și Mariei Artîc, de succesorul în drepturi Inglis Iulia și s-a menținut hotărârea din 16 martie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir,

c o n s t a t ă :

La 08 aprilie 2016 Artîc Simion și Artîc Maria, reprezentați de avocatul Beiu Irina în baza mandatelor seria MA nr. 0863240 din 30 martie 2016 și seria MA nr. 0863241 din 30 martie 2016, au depus cerere de chemare în judecată împotriva Polinei Donciuc cu privire la rezoluțiunea contractelor de donație și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a indicat că la 13 martie 2010 între Artîc Simion, în calitate de donator și Donciuc Polina, în calitate de donatar, a fost încheiat contractul de donație nr. 23, prin care au fost donate terenurile agricole: nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,0559 ha, bonitate 82 puncte; nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,2011 ha, bonitatea 43 puncte; nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 1,3262 ha, bonitatea 82 puncte și nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,6718 ha, bonitatea 91 puncte, amplasate în sat. XXXXX.

Tot la 13 martie 2010, prin contractul de donație nr. 24 Artîc Simion a donat Polinei Donciuc terenul pentru construcții nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,3292

ha și casa de locuit individuală nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 112,9 m.p., construcția accesorie nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 38,5 m.p. amplasate pe str. XXXXX.

De asemenea, la 13 martie 2010 între Artîc Maria, în calitate de donator și Donciuc Polina, în calitate de donatar, a fost încheiat contractul de donație nr. 25, prin au fost donate terenurile agricole: nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 0,0558 ha, bonitate 82 puncte; nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,2009 ha, bonitatea 43 puncte; nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,6672 ha, bonitatea 91 puncte, situate în XXXXX.

Reclamanții au susținut că sunt în căsătorie legală mai mult de 50 de ani, ambii fiind în etate, având vârsta de 86 și respectiv, 88 de ani, sunt pensionari. Primesc pensia pentru limita de vârstă începând cu anul 1985. În prezent, Artîc Simion primește o pensie în mărime de 1.000 de lei, iar soția Artîc Maria de 994 de lei. Aproximativ din anul 1955, împreună au edificat casa de locuit individuală pe lotul de teren aferent situat pe str. XXXXX, adică mai mult de 60 de ani locuiesc în imobilul dat.

Au reținut că potrivit datelor oficiale statistice (www.statbank.statistica.md), minimul de existență a unui pensionar pentru limita de vârstă, în sate, a constituit suma de 1.368,80 de lei, adică pentru ambii venitul minim de existență va constitui suma de 2.737 de lei, însă dâșii beneficiază de pensii sub minimul de existență și nici ajutor material suplimentar nu primesc din partea nimănu.

Cu toate acestea, după încheierea contractelor de donație nominalizate supra, pârâta Donciuc Polina nu a acordat și nici nu acordă sprijin material soților Artîc.

Mai mult ca atât, în anul 2013, o parte din terenurile donate, și anume: terenul agricol nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 0,055 ha, terenul agricol nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,2011 ha, terenul agricol nr. XXXXX cu suprafața de 0,0558 ha și terenul agricol nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 0,2009 ha, au fost înstrăinate de către Donciuc Polina unor persoane terțe, din vânzarea cărora ultima a obținut venit.

Artîc Simion și Artîc Maria au menționat că se află în imposibilitate de a-și asigura întreținerea corespunzătoare și să execute obligațiile legale față de terți. Mai mult ca atât, în continuare achită impozitele pe casă și pământ, plătesc serviciile comunale, efectuează reparația casei și a construcțiilor auxiliare, îngrijesc de pământ, însă conform datelor din Registrul bunurilor imobile, casa de locuit și pământul aferent acesteia și alte loturi de pământ sunt înregistrate cu drept de proprietate privată după Donciuc Polina. În prezent, pârâta în orice moment poate să înstrăineze casa de locuit și terenul aferent, donate ultimei sau să dispună aplicarea gajului pe acestea.

Reclamanții consideră că aceste imobile pot fi ținta atingerii creditorilor pârâtei, față de care Donciuc Polina nu a executat anumite obligații și în asemenea situație, dâșii riscă să rămână fără loc de trai și fără sprijin financiar, concomitent din contul lor să întrețină în stare bună bunurile imobile donate Polinei Donciuc.

Au subliniat că potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, la moment Polinei Donciuc îi aparțin cu drept de proprietate privată: terenul pentru construcții nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 0,3292 ha, casa de locuit individuală XXXXX cu

suprafața de 112,9 m.p., și trei loturi de pământ cu suprafața totală de 2,6652 ha situate în XXXXX.

În contextul expus, și în conformitate cu art. 836 din Codul civil, Artîc Simion și Artîc Maria au solicitat rezoluțiunea integrală a contractului de donație nr. 24 din 13 martie 2010 încheiat între Artîc Simion și Donciuc Polina, prin care au fost donate ultimei bunurile imobile - terenul pentru construcții nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,3292 ha, casa de locuit individuală nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 112,9 m.p. și construcția accesorie nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 38,5 m.p. amplasate pe XXXXX; rezilierea parțială a contractului de donație nr. 23 din 13 martie 2010 încheiat între Artîc Simion și Donciuc Polina, prin care au fost donate ultimei terenurile agricole nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 1,3262 ha și nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 0,6718 situate în XXXXX, și rezilierea parțială a contractului de donație nr. 25 din 13 martie 2010 încheiat între Artîc Maria și Donciuc Polina, prin care a fost donat ultimei lotul de pământ agricol nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 0,6672 ha, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamantii și-au concretizat pretențiile din acțiune, solicitând inclusiv rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 39 din 19 aprilie 2016 încheiat între Donciuc Polina și Tiron Dumitru, prin care a fost înstrăinat terenul nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 1,3262 ha situat în XXXXX, la prețul de 26.500 de lei.

Au invocat că după intentarea procesului civil, la 19 aprilie 2016 Donciuc Polina, în calitate de vânzător, a încheiat cu Tiron Dumitru, în calitate de cumpărător, contractul de vânzare-cumpărare nr. 39, prin care ultimului i-a fost înstrăinat terenul nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 1,3262 ha situat în XXXXX, la prețul de 26.500 de lei, care face parte din cercul bunurilor imobile donate de Artîc Simion și Artîc Maria Polinei Donciuc, în baza contractului de donație nr. 23 din 13 martie 2010.

Respectivul act juridic nu a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile din cauza că pe bunurile imobile în litigiu a fost aplicat sechestru prin încheierea din 20 aprilie 2016 a Judecătoriei Cantemir.

Astfel, contractul de vânzare-cumpărare nr. 39 din 19 aprilie 2016 încheiat între Donciuc Polina și Tiron Dumitru nu a dat naștere de drepturi și obligații legale, prin urmare nu este translativ de proprietate, deoarece dreptul de proprietate nu a fost înscris după ultimul.

La 15 iunie 2016 avocatul Beiu Irina din numele reclamantilor Artîc Simion și Artîc Maria a depus cerere privind atragerea în proces în calitate de copârât pe Tiron Dumitru.

Prin încheierea din 24 februarie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, a fost atras în proces în calitate de copârât Tiron Dumitru.

Prin hotărârea din 16 martie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, acțiunea depusă de Artîc Simion și Artîc Maria a fost admisă parțial. A fost rezoluționat parțial contractul de donație nr. 23 din 13 martie 2010, autentificat de secretarul Consiliului local Vișniovca, r-nul Cantemir, Elena Cebanica, prin care Artîc Simion a donat Polinei Donciuc, cu titlu gratuit, bunul imobil compus din: terenul agricol nr. cadastral XXXXX

cu suprafața de 0,6718 ha situat în extravilanul sat. XXXXX. A fost rezoluționat integral contractul de donație nr. 24 din 13 martie 2010 autentificat de secretarul Consiliului local Vișniovca, r-nul Cantemir, Elena Cebanica, prin care Artîc Simion a donat Polinei Donciuc, cu titlu gratuit, bunul imobil compus din: terenul pentru construcții nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 0,3292 ha, casa de locuit individuală nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 112,9 m.p., construcția accesorie nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 38,5 m.p. situat în sat. XXXXX. A fost rezoluționat parțial contractul de donație nr. 25 din 13 martie 2010 autentificat de secretarul Consiliului local Vișniovca, r-nul Cantemir, Elena Cebanica, prin care Artîc Maria a donat Polinei Donciuc, cu titlu gratuit, bunul imobil compus din: terenul agricol nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 0,6672 ha situat în extravilanul sat. XXXXX. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. S-a încasat din contul Polinei Donciuc în beneficiul statului suma de 300 de lei taxa de stat.

La 17 aprilie 2018 Donciuc Polina a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 11 iunie 2018 avocatul Svetlana Cotea din numele Polinei Donciuc, în baza mandatului seria MA nr. 1214826 din 11 iunie 2018, a prezentat apelul motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 16 martie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir în partea ce ține de rezoluțiunea parțială a contractului de donație nr. 23 din 13 martie 2010 a bunului imobil compus din: terenul agricol nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 0,6718 ha situat în extravilanul sat. XXXXX; rezoluțiunea integrală a contractului de donație nr. 24 din 13 martie 2010 a bunului imobil compus din: terenul pentru construcții nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 0,3292 ha, casa de locuit individuală nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 112,9 m.p., construcția accesorie nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 38,5 m.p. situat în sat. XXXXX și rezoluțiunea parțială a contractului de donație nr. 25 din 13 martie 2010 a bunului imobil compus din: terenul agricol nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 0,6672 ha situat în extravilanul sat. XXXXX, cu emiterea în această parte a unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

La 19 aprilie 2018 Artîc Simion și Artîc Maria reprezentați de avocatul Pascal Iuliana în baza mandatului seria MA nr. 1168430 din 19 septembrie 2017 au depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii din 16 martie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir în partea neadmiterii pretențiilor.

Prin încheierea din 27 aprilie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, a fost corectată din oficiu eroarea mecanică strecurată în partea motivată a hotărârii din 16 martie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, prin înlocuirea sintagmei greșite „art. 386 alin. (1) din Codul civil” cu cea corectă „art. 836 alin. (1) din Codul civil”.

Prin încheierea din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Cahul, a fost suspendat procesul civil în ordine de apel până la determinarea succesorului în drepturi a apelantei/pârâte Donciuc Polina, decedată la 25 august 2018.

Prin încheierea din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Cahul, a fost suspendat procesul civil în ordine de apel până la determinarea succesorului în drepturi a apelantului/reclamant Artîc Simion, decedat la 03 ianuarie 2019.

Prin încheierea din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Cahul, a fost reluată examinarea prezentei cauze în ordine de apel.

La 25 noiembrie 2019 succesorul în drepturi a lui Simion Artîc (decedat la 03 ianuarie 2019) și a Mariei Artîc (decedată la 16 februarie 2019), Inglis Iulia (în baza certificatelor de calitate de moștenitor nr. 2097 și nr. 2098 din 02 aprilie 2019), reprezentată de avocatul Barbarov Eduard în baza mandatului seria MA nr. 1285351 din 18 noiembrie 2019, a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acesteia, casarea parțială a hotărârii din 16 martie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir în partea neadmiterii pretențiilor, cu emiterea în această parte a unei hotărâri noi, precum și încasarea din contul succesorului în drepturi a Polinei Donciuc a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 06 februarie 2020 a Curții de Apel Cahul, a fost atras în proces Serviciul Fiscal de Stat în calitate de reprezentant al statului.

Prin decizia din 10 martie 2020 a Curții de Apel Cahul au fost respinse apelurile declarate de Donciuc Polina și avocatul Svetlana Cotea în interesele Polinei Donciuc, de avocatul Pascal Iuliana în interesele lui Simion Artîc și Mariei Artîc, de succesorul în drepturi Inglis Iulia și s-a menținut hotărârea din 16 martie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir.

Pentru a decide astfel, instanțele de judecată au constatat că la momentul încheierii contractelor de donație, reclamantul Artîc Simion avea vârsta de 80 ani, iar reclamanta Artîc Maria vârsta de 81 ani. Potrivit declarațiilor martorilor Inglis Iulia și Grițco Vitalie, până la încheierea contractelor de donație, reclamanții Artîc Simion și Artîc Maria, aveau în gospodărie: păsări domestice (găini) și vite cornute mici și mari (oi, vaci), care mai apoi, după încheierea contractelor de donație, au fost vândute. Astfel, la momentul încheierii contractelor de donație, reclamanții erau într-o stare favorabilă de a-și asigura întreținerea corespunzătoare și de a-și îndeplini alte obligații ce se refereau la plata serviciilor comunale și alte plăți.

Instanțele ierarhic inferioare au mai reținut că în prezent, Artîc Simion primește o pensie în mărime de 1.329 de lei, iar Artîc Maria în mărime de 1.053 de lei. Ambii soți suferă de diverse maladii, aflându-se la evidența medicului de familie, necesitând sprijin financiar pentru tratamente costisitoare. Prin urmare, vârsta reclamanților, starea de sănătate, ce necesită cheltuieli suplimentare de tratament, suma pensiilor lunare pe care le primesc și care sunt sub minimul de existență pentru această categorie de populație, aflându-se în imposibilitatea de a mai avea în gospodărie păsări și animale domestice, lipsa altor venituri ce ar contribui la întreținere, lipsa spațiului locativ, au generat starea de imposibilitate a reclamanților Artîc Simion și Artîc Maria de a-și asigura întreținerea corespunzătoare și starea de imposibilitate de a-și îndeplini obligațiile legale față de terți, fiind demonstrată starea de nevoie.

Condițiile respective au determinat în opinia primei instanțe rezoluțiunea contractelor de donație, or, circumstanțele menționate au intervenit fără ca reclamanții să le fi provocat în mod intenționat sau din culpă.

Referitor la pretenția cu privire la rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 39 din 19 aprilie 2016 încheiat între Donciuc Polina și Tiron Dumitru, instanțele de

judecată au considerat că aceasta necesită a fi respinsă, deoarece în speță reclamanții puteau să solicite nulitatea contractului respectiv, dar nu rezoluțiunea acestuia. Astfel, obligația de a demonstra că bunul imobil conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 39 din 19 aprilie 2016 a fost vândut de către Donciuc Polina cu scopul de a se eschiva de la restituirea bunului, conștientizând iminența rezoluțiunii donației și necesitatea declarării nulității contractului respectiv, revine părții reclamante și reprezentanților săi, or, aceștia nu au prezentat probe incontestabile în acest sens.

Mai mult ca atât, s-a demonstrat că contractul de vânzare-cumpărare a terenului agricol litigios a fost încheiat la 19 aprilie 2016, iar sechestrul pe bunurile imobile a fost aplicat prin încheierea din 20 aprilie 2016, respectiv Polinei Donciuc nu-i poate fi imputat faptul că ea cunoștea despre acțiunea intentată și că a vândut terenul cu scopul de a se eschiva de la restituirea bunului, conștientizând iminența rezoluțiunii donației.

La 10 iulie 2020 Iulia Inglis, reprezentată de avocatul Oleg Muntean în baza mandatului seria MA nr. 1517008 din 16 iunie 2020, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 10 martie 2020 a Curții de Apel Cahul și a hotărârii din 16 martie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, în partea respingerii pretențiilor privind rezoluțiunea contractului de donație nr. 23 din 13 martie 2010 privind lotul de pământ nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 1,3262 ha și rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 39 din 19 aprilie 2016 a terenului agricol nr. cadastral XXXXX, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii și încasarea cheltuielilor de asistență juridică suportate la examinarea cauzei în ordine de recurs în sumă de 3.000 de lei.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, cu interpretarea eronată a normelor de drept material.

Reprezentantul recurentei a indicat că instanța de apel a apreciat arbitrar declarațiile Iuliei Inglis date în cadrul ședinței de judecată din 05 iunie 2017, unde a fost prezentă și pârâta Polina Donciuc, care a declarat că la 17 aprilie 2016 a asistat la discuțiile dintre Simion Artîc și Maria Artîc cu Donciuc Polina, căreia i s-a comunicat despre depunerea la 08 aprilie 2016 a cererii de chemare în judecată împotriva ei cu privire la rezoluțiunea contractelor de donație, cu atât mai mult, ultima nici nu a negat acest fapt, dimpotrivă confirmând că declarațiile sale corespund realității.

A susținut că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că Polina Donciuc, care știind cu certitudine că reclamanții Artîc Simion și Artîc Maria s-au adresat în judecată la 08 aprilie 2016 cu acțiune împotriva ei, în mod intenționat, cu rea-credință la 19 aprilie 2016 a înstrăinat lui Tiron Dumitru terenul agricol nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 1,3262 ha în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 39, cu scopul de a deposeda ilegal pe reclamanți de proprietatea sa.

A menționat că intimatul Tiron Dumitru, fiind administrator al Cooperativei Agricole de Producție „Tismicub” din sat. Vișniovca, r-nul Cantemir, care a prelucrat lotul de pământ litigios ani de zile, a fost complice la tranzacția ilegală de vânzare-cumpărare a imobilului dat, deoarece cunoscând că costul real al lotului respectiv este

aproximativ de 60.000 de lei și litigiul dintre părți, a profitat cu rea-credință de situația creată și a condiționat procurarea lotului la un preț redus de 26.500 de lei.

De asemenea, Tiron Dumitru până în prezent prelucrează terenul agricol nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 0,6718 ha situat în extravilanul sat. XXXXX (care a fost donat de Simion Artîc pârâtei Polina Donciuc în baza contractului de donație nr. 23 din 13 martie 2010) și terenul agricol nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 0,6672 ha situat în extravilanul sat. XXXXX (care a fost donat de Maria Artîc pârâtei Polina Donciuc în baza contractului de donație nr. 25 din 13 martie 2010), fără încheierea în acest sens a contractelor de arendă funciară conform legislației în vigoare și înregistrarea acestora în Registrul contractelor de arendă a terenurilor și altor bunuri agricole de la Primăria sat. Vișniovca, r-nul Cantemir.

Avocatul Oleg Muntean a indicat că este greșită concluzia instanței de apel referitor la respingerea solicitării reclamanților Artîc Simion și Artîc Maria privind declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 39 din 19 aprilie 2016 încheiat între Donciuc Polina și Tiron Dumitru întrucât potrivit cererii suplimentare ultimii au cerut rezoluțiunea contractului nominalizat, respectiv instanța de judecată nu poate examina cauza sub unghiul nulității contractului în măsura în care acest fapt nici nu a fost cerut, or, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual, iar instanța de judecată o poate invoca din oficiu, fără să aștepte o formulare corectă din partea participanților la proces.

Consideră că instanțele de judecată arbitrar au apreciat probele din dosar, iar erorile comise au dus la încălcarea dreptului ei de proprietate ca succesori în drepturi a reclamanților Artîc Simion și Artîc Maria asupra bunurilor imobile în litigiu, pe care instanțele de judecată, prin soluțiile sale i-au deposedat fără nici un temei legal și fără justă cauză contrar legislației în vigoare și art. 1 din Protocolul 1 adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Pe lângă acestea, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și anume art. 216 alin. (1), 219 alin. (1) și art. 220 alin. (2) din Codul civil.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că decizia instanței de apel nu a fost contestată în partea admiterii acțiunii de către prima instanță și rezoluționării parțiale a contractului de donație nr. 23 din 13 martie 2010 prin care a fost donat terenul agricol nr. cadastral XXXXX, rezoluționării integrale a contractului de donație nr. 24 din 13 martie 2010, prin care au fost donate terenul pentru construcții nr. cadastral XXXXX, casa de locuit individuală nr. cadastral XXXXX, construcția accesorie nr. cadastral XXXXX și rezoluționării parțiale a contractului de donație nr. 25 din 13 martie 2010, prin care a fost donat terenul agricol nr. cadastral XXXXX.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat decizia la 10 martie 2020.

Din actele cauzei rezultă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa Iuliei Inglis la 23 aprilie 2020 (f.d. 136, vol. II), însă nu se atestă date când a fost

recepționată de ultima. În cererea de recurs Inglis Iulia, reprezentată de avocatul Oleg Muntean, a menționat că copia deciziei recurate a recepționat-o la 11 mai 2020.

Totodată, se reține că potrivit pct. 1 din Anexa la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020 (17 martie - 15 mai 2020).

Astfel, recursul declarat la 10 iulie 2020, este în termen.

La 10 august 2020 în adresa Serviciului Fiscal de Stat și a lui Dumitru Tiron a fost expediată copia recursului declarat de Iulia Inglis, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d. 170, vol. II).

La 02 septembrie 2020 Serviciul Fiscal de Stat, reprezentat de Andrian Hariton în baza procurii nr. 371 din 03 decembrie 2019, a depus referință, solicitând să fie considerat inadmisibil recursul declarat de Inglis Iulia reprezentată de avocatul Oleg Muntean, cu menținerea deciziei din 10 martie 2020 a Curții de Apel Cahul și a hotărârii din 16 martie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, pe care le consideră legale și întemeiate. Intimatul a indicat că recurenta Inglis Iulia nu a probat faptul că Tiron Dumitru în calitate cumpărător cunoștea sau trebuia să cunoască caracterul litigios al tranzacției de vânzare-cumpărare a terenului înstrăinat de Donciuc Polina. Respectiv, Tiron Dumitru în calitate de dobânditor de bună-credință nu poate fi lipsit de proprietatea obținută în mod legal.

La 10 septembrie 2020 și Dumitru Tiron a depus referință, solicitând să fie respins recursul declarat de Inglis Iulia ca fiind tardiv.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile și obiecțiile din referințele depuse, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Inglis Iulia, reprezentată de avocatul Oleg Muntean, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Purcell contra Irlandei*, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de Inglis Iulia, reprezentată de avocatul Oleg Muntean, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Inglis Iulia reprezentată de avocatul Oleg Muntean, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Inglis Iulia reprezentată de avocatul Oleg Muntean, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic